

Ze starých vlastí.

(Převod zprávy z Čech.)

České záležitosti ovládají v Rakousku pole všech rozhovorů a politických diskusí.

Na říšské radě videnské přetřásá se teď rozpočet ministra obchodu a komunikací Bacquehema, ale sólo v debatách vedou Čechové. K položení každé mlvy jeden i dva čeští poslanci, tepají nedostatky, které v ohledu obchodním a komunikačním se v Čechách, na Moravě a ve Slezsku jeví; kárají německou vládu, že všude výhradně se užívá němčiny; ukazují, že smlouvy obchodní s Německem a s Itálií jsou špatné, krátce svými řečmi obsáhlými a věcnými ženou vládu často do úzkých a ona mnohdy i uznává již pravdivost tvrzení českých, ba v některých věcech dokonce i nápravu slíbila.

Pacno, že váha české delegace ve Vídni stoupá. Nestoupá sic k tomu stupni, aby měla vliv, tot zatím a za této vlády z pochopitelných příčin nemožno, ale neúporná snaha českých poslanců nerozbit se více o skálu naprostého ignorování, nýbrž mnohde se ujalo.

Nynější předsedající sněmovny, přítelček Čechů, veliký Germán s českým jménem, Uhlumeký, stará se o to, aby Čechové nemohli do vlády příliš bušiti. K tomu cíli mu už nestačí volnost slova, osekání zavřítím debat po jednom či dvou řečnících, s každé strany, on postoupil dále: vyměřil o své moci na řeč jednoho poslance 20 minut, a předřel-li některý, nedostane se za třet druhý řečník jeho strany ke slovu. — Roztomilé — Psali jsme už jednou, že tento přísný pán si přinese jednoho dne do říšské sněmovny metlu — vida, ta doba snad není daleka. — Vždyť už zkracuje Chlumeký i protokoly o průběhu zasedání! Nelíbí se mu totiž v protokolech u řeči záznam výřků, souhlasu neb poznámek i chystá návrh, aby tyto na dále v stenografických protokolech se nezaznamenávaly....

Vida: Řečník rakouského parlamentu tedy nesmí mluvit jen jedenkrát, když mu jeho klub dovolí; dostane-li se mu svolení toho, smí se přihlásit k slovu, ale běda tu ze 20 i ze 30 přihlášených sotva 2—4 dostanou se k slovu. Leč ten šťastný, který konečně už opravdu mluví, smí mluvit jen 20 minut! Při tom nesmí mluvit ostře, aniž smí se odchýlit, sic se mu dostane důtky, nebo se mu odejme slovo. A když svou řeč domluvil, ubohá osekání, sešroubovaná a stlačená řeč nesmí míti na sobě po promluvení ani na papíře pečeť souhlasu, či odporu.

O, rakouský parlamente! Je-li tobě na světě rovného nevíme, ale nebylo by lépe v tobě řádu indiánského, dle něhož by mluvil vždy jen náčelník a starší lidu, zatím co druhými koluje dýmka mru?

Nové punktae už už se u nás strojily. Leč bohudk z nich sešlo. Němci totiž mysleli, že mají mezi sebou Staročechy a spustili písničku mru ústy svého Jeremiáše Plenera. Byli by ochotni se smířit, kdyby Čechové opustili státní právo, kdyby roztrhli českou ni na území německé s německým úředním jazykem a na území české s českým úředním jazykem *medle německého atd.*

Mladočeši vyslechli krásná slova německé nabídky, roztoužili se šelmy také po smru, jenže řekl: O ano, chceme smru, ale nepřistupte Němci na státní právo, uznejte rovnoprávnost českého jazyka s německým všude a bude hotovo..... Pan Plener se nad tím rozhorlil. Ukazoval, že prý nebylo by pro Němce žádného hmotného užítka z českého státního práva a poukázal k Uhrám. Ale právě Uher vytyl se poslanec Dvořák a ukázal, jak velký hmotný i mravní prospěch kynul by Čechům, kdyby i

po zaplacení společných výdajů (dle procenta na Čechy spravedlivě vypadaťelho) vše ostatní v Čechách ostalo.... Plener odpoví prý na řeč Dvořákovu co nejdříve. Jméne zvědavi. Ale zatím máme po smru.

Leč okolnost, že Němci odhodlali se s Mladočechy koketovati o smru, to dokazuje nejlíp, že dobře naši ve Vídni pracují a že Němci vidouce nezbytí a jejich vytrvalost, jakož i tušíce, že v Čechách v lidu také nic nesvedou, začínají obracet.

Toto faktum je výmluvnou odpovědí na klevety staročeské, že Mladočeši pozbývají půdy v Čechách, je důkazem o lživosti tehdejší tvrzení, že mladočeši ve Vídni jsou ignorováni a posléze jest známkou, že jen vytrvalost a nepoddajnost, ovšem při politickém bystrozraku dovede nás k cíli..... Z toho lidé český naučené čerpejí i radu!

Hlasý cizích listů ostatně toto mínění potvrzují. Umlnili jsme si občas citovati slova žurnálů jiných velikých národů o Čechách, z nichž by se dalo poznati, že konečně máme už i za hranicemi sympatie a takž i dnes uvádíme tuto hlas o nynějším vedení české politiky. Snad nyní i těm, kdož nám nevěřili, rozjasní se:

"Pařížský žurnál "Parti National", republikánský radikální orgán, píše ve svém čísle ze dne 3. t. m.

Jsou-li ještě tací politikové, kteří se domnívají, že časem a okolnostmi otázka česká zmizí z denního pořádku v Rakousku, musili krutě býti zklamáni poslední debatou ve vídeňském parlamentu, neboť všechny strany bez výminky ba i sami Němci přiznali, že veškeré parlamentární práce jsou nemožnými a svoboda všech že jest obrozena, pokud Rakousko nepřistoupí k řešení české otázky. Ze všech řečí byla nejznamenitější ona dra. Grégra, jednoho z vůdců Mladočechů a jednoho z nejskvělejších řečníků shromáždění. Nemohouce ji na tomto místě reprodukovati celou, uvedeme aspoň hlavní její myšlenky.

Nejprv odsoudil Grégr ústavu cislajtnickou, která směřuje toliko k poněmčování Slovanů, která jim byla nucena brutálním násilím a jest udržována jen policií a bodáky, která stala se žalářem a mučnickou národů rakouských. Národ český, pravil on, nikdy neuznal a nikdy neuzná tuto ústavu a bojuje proti ní i nenávidí ji jako nespravedlivost a násilí, spáchané na právech své vlasti! A nejen Čechové, nýbrž i veškeré jiné národové Rakouska bojují proti této ústavě a nenávidí ji, Chorvaté jako Slovinci, Dalmatinci jako Poláci, Němci z arcivévodství rakouského jako tyrolští, a jest to smutné znamení státu rakouského, že všichni jeho národové jsou nespokojeni a nešťastni — kromě ústavácké strany německé!

Avšak strana ta zastupuje toliko frakci Němcův rakouských a skládá se jen z několika menšin mezi poslanci jednotlivých zemí a nad to ještě zakládá se její existence na nespravedlivém a násilném volebním řádu, i byla by spravedlivějším a rovnoprávnějším volebním řádem ihned smetena. A nejen různé národnosti rakouské jsou touto ústavou uráženy a znásilňovány, nýbrž i svobody občanské a politické rikdy v ní nemohou naléztí místa, neboť ona jen proto byla zřízena, aby Němcům pojistila nespravedlivou nadvládu, a při ní může v Rakousku býti vládnuto toliko způsobem absolutistickým a zpátečnickým.

Leč které jsou příčiny, jež brání Rakousku, aby dle spravedlivosti uznalo státní právo české? První jest ona neblahá národní povaha Němců, která nezná ani spravedlivosti, ani rovnoprávnosti, ani snášenlivosti vůči jiným národům a která způsobuje, že ze všech národů s Německem sousedících ani

jediný nemá sympatií nebo přehylnosti k Němcům. A pak dělalo by to špatný dojem v Berlíně a Rakousku už tak pokleslo, že není svým pánem doma a že král pruský odvážil se vyznamenati neb ponížiti ministry rakouské dle jejich stupně nepřátelství k rakouským Slovanům. A pak se ještě někdo může diviti, že Čechové z duše nenávidí trojspolek!

A jiný velký žurnál má opět o všeobecné situaci, zejména o trojspolkové, Čechy rozhodně odsouzené, politice rakouské následující hlas, kterého by si měli všimnouti staročechi a realisti čeští, kteří vždy umírají strachy, když mladočeši, zejména dr. Vašatý buší do naší zahraniční politiky:

Pařížská "Revue Blue", která jest přední z francouzských revu a dnes mnohem má větší politickou váhu než na př. "Revue Nouvelle" neb "Revue des Deux Mondes", přináší následující úvahu:

Nechť se na to díváme z kterékoliv strany, věc trojspolku začíná se hatit. Již v Římě a Berlíně stavěly se některé překážky proti její politice. Nyní však jest povážlivě ohrožena nepopratelnými pokroky hnutí národů slovanských a rumunských v Rakousko-Uhersku proti jeho dualistické ústavě z roku 1867. Na tomto obzoru vyvstávají oblaka, kterým by naši diplomaté měli věnovati náležitou pozornost. Dualismus rakousko-uherský, nelze to dost často opakovati, jest hlavním sloupem trojspolku; jest to nástroj, který podřizuje různé národnosti habsburského mocnářství pruské politice a šíří nadvládu germánskou po březích Adrie a až za Balkán.

Kdyby skutečná většina národů rakouských stala se zákonitou, nebylo by císařství rakouské své volnosti jednání a Evropa byla by zbavena nesnesitelné tíhy přílby Hohenzollerů.

Nedávno ještě vyskytovali se ve Francii obdivovatelé dualismu, aneb i osohy, které si ukládaly za povinnost, o něj nikdy nezaváditi, vzdor nepopratelné slovanožroutské povaze, kterou tato smlouva původně měla a která dalšími okolnostmi ještě byla zosřena. Však by v pravdě bylo lépe, upřimně se prohlásiti pro politiku pruskou, která do jisté míry jest oprávněna, jelikož národ německý ji přijal, kdežto dualismus odsuzuje většinu národů, aby na úkor nejelementárnějších záasad kulturních žily zde pro ctižádost svých nekrutějších nepřátel. Dlouho to trvalo, než tato pravda vyšla na světlo. Arci, Maďari všemožně k tomu pracovali, aby se to nikdy nemohlo státi. Pomocí svých styků ve světě politickém a literárním, díky horlivosti svých zednářských lóží, provedli tuto neobyčejnou věc, že umlčeli ve Francii každou rozpravu o prostředcích, kterými udržují svou hegemonii. Ba co více, tento národ, který šlape nohama rovnoprávnost národů, na konec si u nás zjednal ještě pověst bůh v jaké svobodomyšlnosti!

Však mystifikace i nejlépe organizované dříve či později jsou vyzrazeny. Stecky národností se ožívají a neodvislá Evropa schvácena jsou boji Slovanů a Románů za svá práva pojišťuje jim svou sympatií a svou morální podporu.

Kdežto poslanci čeští a tribuny vídeňské říšské rady statečně se dovolávají nejnepopratelnějších práv českého království, hlavní vůdcové národů maďarských v Transjaltanii umlouvají ve Vídni společnou akci. Proč živě se solidárními, přijali za ogram provedení národní federace na místě dualistické ústavy, ujednali svolání společného sjezdu na měsíc květen do Záhřebu a usnesli se na vydávání politického denníku, který by hájil tento program. Přejeme co nejvrouceněji zdatu tomuto plánu. Ponese brzy své ovoce, dovedou-li podniknouti jej s umírněností a sledovati ho se stálým přihlížením k

odklizení veškerých příčin nesvornosti. — — —

Hlasý tyto jsou zajisté velmi poučné a dobré paměti hodné. Kéž i jinde by pronikly, Anglii zejména.

Přejeme si toho z pochopitelných důvodů. —

Z českých věcí obraťmež tentokrát pozornost svou nejprve k Moravě:

Na Moravě zavládá ruch. Národní Listy vyslaly tam svého redaktora Jonáše, který usdlil se v Brně, odtud denně o moravských věcech referuje a Národní Listy zároveň otevřely sloupce své rubricy "Morava." Tím učiněn velký krok.

Národní Listy jsou na Moravě razířeny, rozšíř se tím více a s nimi ideje svobodomyšlné. Brno zvláště toto sdlo shnilých hofrátů přetřebuje štíky. Dnes ji má.

Mimo to kluby moravské lidové rozvětvují se a což hlavní, tuží se.

Takž právě čilé Boskovicko po velké schůzi voličů vyslovilo *nedůvěru* hofrátovi Pražákovi, žádáje ho, aby vrátil poslanecký mandát.

A dnes 12. března koná se v Brně *veliká manifestace*, ustanovující to schůze klubu strany lidové, v níž budou řečníti dr. Grégr Ed., poslanec Masaryk, posl. Tuček a dr. Stránský. Ke schůzi této přijdou poslanci čeští i moravští ano tisíce občanů z celé Moravy i z Cech.

Z poslanců chorvatských dostaví se také Špinčič a statečný Bianchini.

Schůze takové Morava dosud neměla. Jsme jisti, že uvede sesterskou Moravu v nadšení a k čilému životu politickému a přejeme si toho ze srdce.

Kéž jen docela konečně vybaví se Morava z osidel staročeských. Až tyto okovy s ní spadnou, pak spadnou i německé řetězy, kterými česká většina menšině německé v podruž byla spjata, neboť nevlastečněť, v skrytu němofel hofráti a ředitelé české politiky na Moravě pánové: Pražák, Meznsk, Fandrlík, Žáček atd., ti Moravu sami Němcům vydávají....

Také Slezsko zanedbali, že už už mizelo v germanství. —

Zatím než podaří se usilovnou péčí Moravu osvoboditi, musí Čechy samy, ale tím pevněji, tím rozhodněji doma pracovati. Byť i strany zůstaly, *cíl jejich* musí být *jeden: české státní právo.*

Proto musí všichni, co jeden muž boje rozhodného se odvážit a rozhodnost ta jednoditá dojde, *musí dojít* porozumění u samého dvora. Pak nadejde den, kdy buď Taaffe odvolá svůj výrok, že dlužno považovati nynější ústavu za ukončenou a že změny státoprávní nelze podniknouti. — Povolí..... aneb půjde!

Jen rozhodnost! Sám Benst, největší nepřítel Čechů ve svých memoirech praví, že nerozhodnost Čechů v době Hohenwartova vyjednávání Čechům u krále nejvíce uškodila — že by bývali byli dosáhli všeho, kdyby sebedovědomě byli vystoupili.

Souhlasíme — vždyť každému, a tím spíše králi milejší musí býti národ odhodlarý, vytrvalý a statečný, než národ otroká.

Proto hrdě v před, vědomě, důstojně, svorně! — —

Však vešceku práci uvalujem na poslance. Lid musí konati opposici a státoprávní akci také sám. Proto rádi vítáme české schůze lidové, a jeho nadšení a pro státní právo projevy. Tyto hlasý, čfm více jich bude, tím spíše budou slyšány. —

Schůze lidu velké konaly se v tomto týdnu v Čechách v Pardubicích, v Karlíně, v Kutné Hoře, v Libni, v Holešovicích v Praze a jinde.

Svobodomyšlná vítězství jsou schůzí těch důsledkem. Mimo jiné zvítězili mladočeši právě v staročeských baštách v Pardubicích, v Ledči, ve Slaném a jinde.....

České umění šlfi se s vědomou českou politikou. Takž právě do Vídně odebrala se česká činohra pod ředitelem Chmelenským a jeho režisérem vrchním Lierem. Najala tu divadlo a po nedávných úspěších české opery ve Vídni bude se jí dařiti. Přejeme jí toho.

Soudobně s vídeňským pokusem podniknut pokus jiný.

Čeští herci odjeli do Ameriky, aby na výstavě světové se tužili.

A jak dále se nám oznamuje, není dosti na těchto krocích.

České výtvarné umění vítězí v cizině, zejména v Paříži, v Antverpách, v Mnichově a nejuvěleji chystá i hudba virtuosní mimo Ondříčka svůj vjezd do ciziny. Máme tu české kvartetto, čtyři mladé virtuosy na housle, violu a čello. Tito sestudovavše nejtěžší a nejcněnější hudební díla kvartetová, především ale úchvatná, ač pro technické obtže velice nepřístupná díla Smetanova, koncertovali právě po celých Čechách a několikrát ve Vídni s ohromným úspěchem.

Toto české kvartetto podnikne cestu světem nyní a zavřta také do Ameriky. Mladým umělcům český i chvála — leč také zdar!

Pečajte o své děti.

Tak volá každý lidumil všem otčím vstříc. Zachovejte svůj největší poklad v zdraví a štěstí. Nyní, když chladnější počast převládá, každý jest v nebezpečí nastydnutí, které může míti následky smrtelné. A přece jest pomoc velmi snadna a laciná. **Severův Balsám pro plícni neduhy** vyléčí každý případ kašle, chraptivosti, bolení v krku, zánětu, záduchy a jest výtečným lékem při všech nemocích plie a hrtanu. Nečekejte až se nemoc rozmáže, nýbrž hned při prvních známkách kupte si Severův Plícni Balsám, láhev za 50 ct., menší za 25c.

W. F. SEVERA, český lékárník. Cedar Rapids, Ia.

Severův Balsám pro plícni neduhy jest nejrozšířenějším, protože nejlepší m lékem v Americe.

DO WILBER, NEB.

Oznamuji et. svým příznivcům, že jsem vykoupil od p. Shackeltona ve Wilber, Neb.,

obchod v nábytku pohrobniectví,

a rád posloužím a prodám za ceny tak mírné, jak možno jen prodati.

F. J. Sadilek.

Do Saunders a okolních okresů!

Roilníci, jenž přejí si učiniti půjčku na farmu aneb posezky na nejlavnější možné úroky, poji štiti majetek u spolehlivých společnost, koupiti nebo prodati farmu, přeplavni letky do Cech neb nazpět, vymana dědictví ve vsi aneb potřebují-li práce notářské druhu kenokoli, nechť s dávérou obrátí se na

ALOIS J. KUDRNU

v PRVNÍM NÁRODNÍM BANKU

VE WAHOO. - NERR.

GRANTOVO DOMÁCÍ ševcovské náčiní.

Kupte si je a spravujte si obuv sami. Vyplatí se vám to několikanásobně v jednom roce.

V náčiní onom nalézá se vše, co hořeji vyrobzeno, tak že můžete si doma spraviti boty, střevíce, přezývky, řemení atd. při čemž ušetříte nejen mnohdy mnoho času, ale i značné peněz. CENA POUZE \$2.00. Píšte na: **JOHN H. GRANT,** 42-6m) 344 Wabash Ave., Chicago, Ill.